

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De Octiduana Recollectione eorum, qui sunt prouecti in Spiritu & conantur
Deo perfectè seruire, & seriò suo profectui in virtutibus attendu[n]t. Cap.
XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

speme blandimenta continere promissiones. promittit magna sed ego maiora offero plura sed ego plurima. Dimittes ergo pro terrenis caelestia, pro temporibus aeterna; Nequaquam. Conforta te illis quoque Christi Domini verbis ad S. Brigitam prolatis: Qui sunt Iudei, qui Lazarum resuscitatum (quem imitantur qui in Exercitiis & per Exercitia à prioribus defectibus se liberarunt, & verum resurrexerunt Christi beneficio ad novam vitam) quarum interficere; (malis consiliis vel exemplis volendo te ad pristinam reducere tepiditatem) nisi illi qui ex eo indignantur, quod melius huius viciis: qui sublimia didicerunt loqui & modica facere; qui sauros hominum sequentes, tantum contenti pibilibus contenti sunt facta Praecessorum suorum, quanto minus dignantur vera & altiora intelligere. Tales sunt multi, qui de virtutibus sciunt disputare sed non eas vivendo virtuosè servare. Ideo & eorum animae periculantur, quia verba plurima sunt, & facta non apparent.

Quid si queras, quo animo quis esse debeat erga socios imperfectos & non bene procedentes?

Respondeo, Imitandum esse hanc in re S. Hieronymum Pelusiotam, S. Chrysostomum discipulum, quem Evagrius scribit, vitam Angelicam in terris traduxisse, & vinam expressamq; effugem vita Monastica & Divinae contemplationis omnibus perpetuo inveniendam proposuisse; & Theodosio Imperatore regnante in magno honore fuisse, quem Nicephorus Callistus ait, in Pelusio monte Monachis presuisse, & iam inde ab adolescentia sua in Monasticis laboribus desudasse, & ita carnem, animam arcanis sublimioribusq; doctrinis foventem, in acerasse, ut Evangelicam prorsus agere vitam, & vana animataq; Monastici instituti, Divinae contemplationis columna, & velut primarium quoddam exemplum flagrantis emulationis, doctrinaq; spiritualis esset, & quidem Presbyter, ut scribit Suidas. Hic ergo tantus vir, sic scripsit ad Theopentum Episcopum: Ego nec peccati expertus sum, nec peccati expertes amicos quero, (non enim inveniunt) verum eos quidem qui maximis virtutibus, ac paucis, minimisq; viciis praediti sunt, in amicorum classem adscribo: eos autem, qui contra affecti sunt, nec numero, nec prorsus ab illo. Non inquam, numero, ne certui nostro calumniam efficiant (apud omnes enim hoc in consuetudine positum est, ut quemque ex his, qui cum eo consuetudinem habent, iudicent) non autem ab illo; spero ipsis bonam relinquens. Illi enim & consiliarius & amicus vtor, his autem non bellum infero, sed quam possum pacem tribuo, Apostolicam scilicet legem servare studens. Si fieri potest, quantum in vobis est, pacem cum omnibus hominibus habentes. Eos autem moneo, ut à vino abstineant, ac virtutem complectantur. Quod si ipsi consilium meum in odium atque inimicitia occasiorem traxerint, haud parum meoorem (non quod inimicitiam mihi indixerint, sed quod nullam virtutem acceperint) mihi accersent.

CAPIT. VIGESIMVM

De Octiduanæ Collectione eorum, qui sunt profecti in spiritu, & conantur Deo servire perfecte, & serio suo profectui in virtutibus attendunt.

Quae haecenus à me scripta sunt, pro iuvenibus præcipue iis scripta sunt, qui sunt voluti Tirones in seculari statu & in Religione non usquequaque perfectè, sed tepidè viventes, & multis imperfectiōibus laborantes, & qui adhuc in via purgativa versantur. Quia verò in Societate nostra, omnes quotannis, saltem per octo dies, ab aliis occupationibus secedere debent, & se per Exercitia spiritualia colligere, & inter eos inveniuntur valde multi valde ferventes in obsequio Dei, & serio perfectioni magnè acquitendae incumbentes; tam Sacerdotes quam non Sacerdotes, in eorum gratiam aliquid hoc capite adferam, propriè ad illos spectans, & ad alios, qui ex via purgativa excesserunt, & à defectibus Tironum se liberos Dei beneficio agnoscunt, & magnos in virtute fecisse progressus. His, inquam, tradam vtilia monita, seu potius consilia, ad octiduanam Collectionem vtiliter peragendam.

Imprimis, licet sit aliquis eximia virtute & ætate maturus immò sanctissimus & perfectissimus, octiduanam Collectionem inchoet, à Meditationibus pro prima Hebdomada assignatis, ut præscribitur in Directorio Exercitiorum. Quod etiam S. P. Ignatius Annotationè 20. Intio libri Exercitiorum posita monuit. Et inquit, qui fructum consequi spiritualem optat, quam possit maximum, tradenda sunt omnia Exercitia, eodem quo procedunt ordine. Cui doctrinæ S. Patris, in nixa septima Congregatio Generalis, statuit, ut detur opera, ut annua Exercitia spiritualia 9. Canonè Congregationis sexta præscripta, exactè ab omnibus fiant, & servata etiam in illis proportione methodoq; quibus integra Exercitia fieri consueverunt.

Quapropter inchoanda sunt Exercitia à consideratione duplicis Finis, tum eius qui est communis omnibus Christianis, tum illius, qui est proprius vitæ Religiosæ, & nominatim nostræ Societatis vel alterius Instituti, & Congregationis aut Sodalitatis, in quorum finium consideratione, suadeo 4. horas primæ diei Exercitiorum impendere: quia ut experientia patet, ex profunda penetratione finis huius duplicis, immò & solius primi, dependet omnis nostræ vitæ institutio, & reformatio. Et hanc ob causam hoc Exercitium à S. Patre appellatur Principium & Fundamentum. Principium quidem, quia sicut in Philosophia Conclusiones deducuntur ex certis principiis, ita resolutiones bene vivendi, deducuntur ex punctis huius Exercitij.

Finis enim ita se habet in operabilibus, sicut principium in speculatiuis, & scientia practica suas Conclusiones potissimum ex fine deducit. Exempli gratia: Ars fabricandi ex fine commodæ habitationis deducit, quomodo sunt ædificandi parietes domus. **Fundamentum** verò appellatur, quia 4. doctrinæ in hoc Exercitio tradite, sunt fundamentum ædificij spiritualis, supra quod tota ædificatio nostræ salutis & perfectionis fundatur, quam & Apostolus & SS. Patres ædificio cuidam comparauerunt.

1. Cor. 3. 11. & Patres citati n. 203. 250.

Post finis considerationes, sequi debet consideratio peccatorum, & in seculo, & in Religione commissorum, etiam hunc sanctissimè viueres, has ob causas:

Primò, Ob excitandum dolorem in te ob propria & aliena peccata. *Quando electus quisque maiori sanctitate preeminet, inquit S. Gregorius Papa, tanto magis de his, sine quibus hac vita non ducitur (scilicet venialibus) peccatis dolet, etiam de leuissimis. Anima, vt ait S. Diadochus, si ardorem ex cupiditate mundi collectum studiosè restinxerit, etiam valde parua errata pro grauissimis ducens; lachrymas multas Deo offert.* Sic S. Paula teste Hieronymo, *Ira leuia peccata plangebat, vt illum grauissimorum criminum crederes ream.*

in Psal. 2. pœnit. cap. 27.

ep. 27. ad Euloch.

251. f. de debito 10000.

Secunda causa, Cur, vt ait S. Chrysostomus, Peccata nostra in memoria retinere debemus: non enim solum illa istiusmodi recordatione extinguimus, sed fit, vt inde aduersus omnes homines mitiores efficiamur. & Deo cum maiore beneuolentia inferuamus. ineffabilem eius humanitatem ex istiusmodi memoria prospicientes.

252.

1. 2. de 66. punct.

Tertia, Id ad eò necessarium & vtile est, vt etiam si quis certò sciret, omnia pro suis esse sibi condonata à Deo peccata, adhuc de illis dolere deberet. Oportet, inquit S. Chrysostomus, recordari nos priora delicta, etiam ea, pro quibus veniam consecuti sumus, vt inuenies quod ingentem molem debiti nobis remisit Deus, & amplius eum diligere possimus, & verecundiam pudoremq; concipere, at que ex huius corde compungi, considerantes, quod nisi miseratio illius nobis subuenisset, tantum illud peccatorum pondus, sine

2. Reg. 12. 13.

h. 41. ad pop.

1. 2. de 66. punct.

dubio in imo nos inferni supplicij preffisset. Sanè Dauid Deo per Prophetam Nathan reuelante, certò cognouerat sua sibi esse demissa peccata, tamen vt obseruauit S. Chrysostomus, penitentiam exhibuit ita dicens: Lauabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo. Et olim patrum peccatum post tot annos, post tot generationes, quasi nuper accidisset, lugebat. Sic etiam, vt alibi idè notat, Paulum Apostolum videmus ea, quæ iam abolita fuerunt & deleta, adducere tamen in medium. Et etiam culpam de presentibus non haberet, tamen quoniam recordationes peccatorum & luctum, gemitumq; sciebat anime prodesse, etiam illa commemorat, quæ per ignorantiam commissa, gratia baptismi & confessio fidei aboleuerat. Hoc docuit Spiritus S. tales: De propitiato peccato (id est remisso) nolui esse sine metu.

Eccli. 5. 5.

Cur? tum quia non semper poena remittitur

culpa remissa, dolor autem & fletus, poenas quoque abolet; tum quia is cui remissa sunt peccata, potest metere relapsum in illa, quem impedit continuatus de præteritis dolor & luctus.

Porò in consideratione peccatorum, homini ab iis iam libero, si olim grauibus erat peccatis oneratus, sequendum est monitum, à Deo Patre datum S. Catharinæ Senensi. *Noli ipsos defectus in particulari considerare, sed in generali, ne mens inquinetur siue contaminetur, sed in recollectione particularium atque turpium peccatorum.* Et hoc sensu intelligendum est apud Cassianum Abbas Pinufius, dum vetat præteritorum peccatorum recordationem.

Secundò, Qui scrupulis laborant, vel timidam habent conscientiam, obediant monito dato à S. Bernardo: *Ad Dominum iam conuersos non minus cruciet præteritorum conscientia delictorum, sed tantum humiliet nos, sicut & ipsum. Ego sum, inquit, minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quia persecutus sum Ecclesiam Dei. Ita & nos humiliemur, sub potenti manu Dei, & fiduciam habeamus, quia & nos misericordiam consecuti sumus.* Et vt alibi monet: *Est quidem necessarius dolor de peccatis, sed non sit continuus, interpoletur recordatione Diuina benignitatis, & memoria beneficiorum Dei. Misceamus absynbio (dicerem ego zinzibere vel corticibus malorum aureorum amaris) mel, vt salubris amaritudo salutem dare tunc possit cum inmixto temperata dulcore bibi (vel comedi) poterit.*

Post vnus hora considerationem de peccatis præteritis, altera hora suadèo considerare grauitatem peccatorum venialium, in singulis particulis ruminando ea, quæ infra posita sunt in aliquot meditationibus de peccatis venialibus, si is, qui in octidiana Collectione est, solet adhuc frequenter in die, in peccata venialia deliberata labi. Huic enim non sufficeret vnus hora meditatio, sed tres vel quatuor hac de re instituendæ essent. Impossibile enim est, cum non labi in peccata venialia frequenter, qui intimè non habet, & profundè perspectam illorum sceditatem & grauitatem, quæ cognoscitur per plures & longas de iis considerationes. Vt enim ait S. Thomas, & experientia declarat, est proprium rationali creatura, quod per inquisitionem rationis, moueatur ad aliquid agendum: & ideo Spiritus S. dicitur per modum consilij creaturam rationalem moueri, & propter hoc, consilium ponitur inter Dona Spiritus sancti.

Post Meditationes de peccatis, sequatur Meditatio mortis Iustorum, & in eâ duo accuratè perpendantur: **Primò**, An sit in anima tua aliquid, quo per Confessionem non expiatio, nolles mortem subitanam & improuistam subire, & si quid tale inuenies, præsertim habens speciem peccati mortalis, subito bona Confessione abole. **Secundò**, Si iam iam tibi moriendum esset, quid velles fecisse

253. 254. f. 3. in fo. lemnit. Apoll. f. 11. in Cant. 255. 2. 2. q. 51. a. 1.

256.

257.

fecisse antea ex bonis operibus omissis, vel negligenter peractis, & resolve te, quamprimum ad ea aggredienda & facienda constanter, ut per ea te ad bonam & laetam mortem disponas, libenter subeundum, quocumque Deus voluerit tempore, sine indigentia etiam Confessarij. Nam ad leuissimas labeculas, quae etiam in perfectis inveniuntur, sufficit exiguus dolor, si desit Confessarius.

Post haec facta, expedit confiteri, eo modo, quo confitereris, si tibi post has pauca meditationes, primo & secundo Collectionis die factas, moriendum esset, ut hac ratione etiam ad feliciterem mortem te in octidua Collectione praepares.

Reliqui quinque dies in Meditationibus vitae & Passionis ac Mortis Christi transigendi sunt, eo ordine quo sunt disposita Exercitia in Secunda Hebdomada, ita ut initium fiat Regno Christi, & nunquam omittatur accurata Meditatio de Secundo & Tertio modo, seu gradu Humilitatis, quia est vna essentialibus, ut ita dicam, meditationibus, summe necessarii omnibus nostris, in omni gradu & statu constitutis. Vltimus vero dies Collectionis, siue octauus, siue decimus (qui ob indulgentiam plenariam à Paulo V. concessam iis, qui decem diebus fecerunt ad meditanda & legenda pia silem per duas horas de die) consumendus est in Considerationibus proprii status conditionum, v.g. Si Sacerdos es, considera officium Sacerdotis, vel Confessarij, vel Concionatoris, quid requirat, in praescripta Diuinarum & Ecclesiasticarum & tui Ordinis Legum. Idem fac si alios doces, vel studes ipse, idem si Superior es: ut in his considerationibus tui officij agnoscas defectus, si quos commisisti, & desinas, & emendes, vitelque in posterum, nec non ea deinceps facias & eo modo, quae antea per socordiam vel inaduertentiam omisisti, vel non omnino perfecte fecisti. Sed si bene te gessisti in tuo officio, Deo gratias age.

456. Posses etiam vltimo die Collectionis, imò & duobus diebus vltimis loco punctorum meditationis, illas Sanctorum sententias meditando ponderare, quae sunt supra positae c. 16. & 17. in quibus perfecti viri & Religiosi quaedam anatomia continentur: ut & emendes defectus, si quos contra illas Sanctorum sententias in teprehenderit, & cures illam perfecte viuendi rationem deinceps sectari, quam illi Sancti descriperunt, & quandam perfecte sanctitatis ideam delineant, ad quam collumare debes per omnes tuas meditationes, & spiritualium librorum lectionem. Sed cum tempore Collectionis Octiduae viri perfecti, imò & alij ferè, in Examinibus quotidianis conscientiae non inueniant peccata, quia tunc in ea non labuntur, hoc tempore examinà, postquam illa puncta quinque Examinis à S. P. Ignatio tradita percurreris,

Primo, Gratias age Deo solito diutius pro beneficiis tibi illo anno peculiariter à Deo concessis, singula reuocando in memoriam, & sepius ea in gratiarum actione iterando, descendendo ad minutissima quaeque. Nam non est credibile, quantum se Deus communicet talibus, qui etiam pro minimis ei saepe agunt gratias, ut docent Sancti, & experiuntur illi qui ita se gratos Deo exhibent.

Secundo, Vide, in quae peccata frequentius antea labi solitus fueris, ut deinceps vel nunquam vel rarius ea committas.

Tertio, Vide, an aliqua vehementi passione, praesertim ira, in verba vel gestus incompósitos prorumpente, labores, & omnino eam deinceps fortius frenare stude, ne exterius se prodas, & ne interius te valde conturbet & inquietet.

Quarto, Examina accurate intentiones verborum & operum tuorum, ut sint purissima, solum Deum & Diuina spectantes, nullam rem humanam vel fauorem, vel laudem, vel honorem, vel commodum aliquod proprium temporale.

Quinto, Vide, an opera indifferentia, obtuleris Deo initio eorum, iuxta praescriptum S. P. N. Ignatij Reg. 17. Summarij expressum.

Sexto, Diligenter te reflectas ad internas affectiones tuas erga res, quibus vteris, erga personas, ad quas propendes, vel à quibus abhorres, erga loca quae appetis, vel detrectas, vel in quibus manes, erga occupationes cubiculi tui, & alias extra illud, & vide ne quid sit in his affectionibus inordinatum, non purè diuinum, ut correctis corrigendis, sias totus Diuinus, ut erat S. Pater Ignatius noster Parens, qui dixit

aliquando: *se viuere non posse, si quid in anima sua humanum aduerteret. & non omni ex parte diuinum.* Nam, ut dixit Deus Pater S. Catharinae Senensis, *Anima quae consistit in odio sancto sui, quotidie se corrigit, & arguit omni tempore: non solum eos, qui sunt contra rationem, imò frequenter illos etiam motus corrigit, qui procedunt à me. Hoc innuere voluit ille deuotus seruus meus B. Gregorius cum ait: Bonarum mentium est tibi culpam agnoscere, ubi culpa non est.*

Haec sufficiunt de Meditationibus & Examinibus dicta pro viris perfectis, vel perfectioni acquirenda serio incumbentibus. Ceterum iis in deursu Collectionis, vel in Meditationibus vel extra illas, cum quadam reflexione considerare suadeo, & conari ac firmiter statuere haec exequi deinceps:

Primo, ut actiones adaequantur cognitioni: hoc est, ut vites semper & facias omnia quae agnoscis tibi esse vitanda & facienda, & ut omnia quae facis, quae dicis, quae etiam conaris, & quae deliberatè cogitas, eo modo à te fiant, quo agnoscis ex Dei lumine (per Scripturam Sacram, vel per Ecclesiam, vel per tuos Spirituales Patres, aut Superiores, vel per lectionem librorum spiritualium, aut consilia bonorum sociorum)

Theod. stud. f. 43.
Chr. h. 15.
in Gen.
Bein. f.
cont. viti.
ingrat.
Iust. l. de
obedient.
cap. 7.

Gloria S.
Ign. c. 7.

c. 73. dial.

257.

lib. 2. vit. cap. 7.

rum) tibi communicato, debere fieri. Hoc B. Aloysius in more habuit, & executus est. Hoc S.P.N. Ignatius desiderabat maximopere ab omnibus seruari; Ideoque ex abundantia cordis loquens, & scribens, concludebat Epistolas, quas ad seculares scribebat: *Deum orando, ut cognoscamus eius voluntatem & eam agnitam, plenè & integrè compleamus.* Magni momenti est hæc res ad perfectionem citò consequendam. Immodè talis viuendi ratio perfectio est. Ideò S. Bernardus inter insignia beneficia, quæ Christus Dominus suo ad nos aduentu conferre solet, ponit illuminationem intellectus, & motionem ac purgationem voluntatis & affectus; deinde subdit: *Sic Apostolorum intelligentia per Christum illuminata est, & voluntas emundata per Spiritum: ut sicut bonum nouerint, sic & velint: quod solum perfecta religio, vel religiosa perfectio est.*

1. 3. de Act. cens.

258.

Secundò in hac Collectione, ita accendenda est solitis considerationibus voluntas, ne deinceps vllum opus, aut sermo à te prodeat, qui nõ sit meritorius & positiuè Deo placens. Cùm enim simus, & debeamus esse, membra Christi nostri Capitis, (quandoquidem hoc nos fauore & honore affecti) ita viuere debemus, sicut vixit caput nostrum Christus, qui de se dixit, ad commendandam nobis sui imitationem: *Ego qua placita sunt ei, facio semper.* Et hoc est, quod Paulus Apostolus etiam à secularibus exigit: *Obsecro vos per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra, hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium, vestrum.* Quæ verba ponderans S. Ildorus Pelusiota, Non ad solos Sacerdotes hæc cum scripisse, ait, sed vniuersa mandasse Ecclesiam, vnumquemque enim ipsorum, hæc in parte, Sacerdotem esse iussit: eos enim Diuinus Paulus Sacerdotes esse statuit, qui non victimas & sacrificia, sed nuda natura omnibus pietatis muneribus perfunguntur, atque è corporibus suis purè ex se libant. Conforme huic doctrine est monitù S. Chrysostomi: *Sicut omnia quæ à Domino facta sunt, ratione & sapientià quadam facta sunt, vsu nostrum exhibentia; ita & quæ à nobis fiunt, decet, ne absque causa & frustra fiant, sed in vtilitatem & lucrum nostræ salutis.* Quippe cùm secularibus negotiis dediti, adduci nequeant, vt rem aliquam incipiant, nisi prius aliquid lucri suboleat, multò magis iustum est, vt nos hoc faciamus. Non fiunt autem res à nobis cum lucro nostræ salutis, nisi opera nostra sint meritoria vitæ æternæ. Quocirca noster B. Aloysius Gonzaga inter præclara monita, quæ ex Diuino lumine hauserat, & pro sui directione scripto annotauerat, post eius felicissimam mortem inuenta, primum tale fuit, & refertur in eius vitæ l. 2. c. 5, Primum pronuntiandum esto, tui, qui Dei causa procreatus sis, officij esse, quando te creando, ab interitu vindicando atque in sacram sibi familiam adscribendo, ita de te meritis est, ad Deum te conferre. Vnde conficies non modo tibi à prauo facinore, veram etiam indifferente, aut inutili abstinentium esse. Quin potius, quod propius semper ad

Eph. 5. 30.

10a. 8. 30.

1.

1. 3. ep. 75.

1. 3. ep. 75.

h. 11. in Genes.

Deum accedas, in id omni studio incumbes, vt nullum factum, nullum consilium tuum non à virtute dimanet.

Tertiò, In hac Collectione ij qui perfectiùs viuunt, excitent se magis ad eligenda in omnibus rebus ea, quæ perfectiora esse cognoscent, iuxta monitum Apostoli: *Aemulamini charissimè meliora.* Hoc S.P.N. Ignatius docuit nos, dum toties in Constitutionibus commendat nobis, vt queramus in omnibus *Maiorem Dei gloriam, maiorem eius laudem, maius eius obsequium*: quam Maioritatem in Constitutionibus poluit centes & quater, nobis eam commendans, vti lectis aliquoties Constitutionibus aduertit & numerari.

Quartò, lidem se magis excitent, ad eligendum inter duo æquè perfecta, id quod est conformius vitæ Christi afflictæ & depressæ, iuxta tertium modum Humilitatis à S.P.N. Ignatio in Exercitiis traditum, *Vt etiam si nullo superaddito. Laus Dei par foret, ad maiorem tamen imitationem Christi, eligam potius cum eo paupere spreto, & illuso, pauperem, contemptum, & insipientie titulum amplecti, quàm opes, honores, & sapientia estimationem.* Hæc est vera fortitudo Christiana. Nam, vt ait Aristoteles, *tolerandis rebus molestis, homines fortes dicuntur, vnde etiam molesta res est fortitudo, & meritò laudatur: quippe cum molestia sustineret, quam à iucundis abstineret difficultus est.* Ideò S.P.N. Ignatius exemplo suo id nos docuit, quia aestimabat valde persecutiones, ac vincula, quibus pro Christo fuerat vexatus atque confictus, eoque numero ponebat, vt aperit diceret: *si quæ à Deo creata sunt omnia, altera in parte statera collocarentur, in altera carcer, catena, & probra, vix illa omnia, præ istis, momentum vllum apud se habitura.* Ideò meritò S. Catharina Senensis, oblatas sibi à Christo duas coronas auream & spinæam elegit, Christo iustificæ id probante.

Quintò, Sic accendamus in Octiduanâ Collectione nostram voluntatem, vt quemadmodum monuit S. Thomas, *similiter nos diligentiam apponere debemus, vt singula opera nostra, quantum vnquam melius possumus faciamus, ex omni virtute Domini nostri Iesu Christi, & cum omni desiderio triumphantis & militantis Ecclesie, & sub nomine Creatoris: quasi tota salus nostra, & omnis laus Dei, & vniuersitatis vtilitas, (pondera singula verba) ex vno opere dependeat, quasi nunquam ad id opus reuersuri, nequè opus aliud postmodum facturi.*

Sextò, Ab iis qui Deo feruenter seruiunt, hoc Collectionis tempore, examinandus est seruator diligenter & zelus, quem in se sentire solent, erga propagationem Diuinæ gloriæ, vel conseruationem, aut promotionem Religiosæ disciplinæ, & obseruantia regulatis, ne sit inordinatus aut nimis, & defectibus aliquibus coinquinatus. Solent enim hoc zelo præditi, si non habeant passionem benè mortificatas, Superiorum vel æqualium mores, censuris inordinatis taxare.

taxare, aut inferiorum vel aequalium lapsus leues tenerius quam par sit punire, vel corrigere, aut plura velle, vel alio modo quam velim: Moderatores, aggredi & patrare. Quae res & illos inquietos reddunt, & alios perturbant, & aliquando ipsi Communitati nocent, & externos quadam indiscretionem offendunt. Nunc ergo isti nimij zelus, feruores, vel potius furores, agnoscendi sunt, & corrigendi consideratione reflexa quarundam doctrinarum à Sanctis traditarum Quarum

1. Offic. cap. 1. Prima esse potest, tradita à S. Ambrosio: *Quaerendum est in omni Actu, quid personae, quid temporibus conueniat, atque aetatibus, quid etiam singulorum ingenis sit accommodatum. Sapere enim quod alterum decet, alterum non decet, aliud iuueni aptum, aliud senij, aliud in periculis, aliud in rebus secundis. Saltauit ante Arcam Domini Dauid, non saltauit Samuel, nec idem ille reprehensus, sed magis iste laudatus. Sicut enim, inquit S. Bernardus, difficillime tenetur modus in eo quod bonum esse creditur, ita non semper tutus est omnis boni appetitus. Et col. 10. Quicumque bonam voluntatem habuerit, secum habet quicquid ad bene viuendum ei opus est. Quamuis bonae voluntati non semper creditur expedire, sed seruanda est, sed regenda est, maxime in incipiente. Regat sancta obedientiae regula bonam voluntatem, illa uero corpus.*

1. de C6. 2. Secunda Doctrina, caque pulcherrima, est eiusdem S. Bernardi alio in loco tradita Eugenio Papae: *Spiritualis homo omne opus suum trinam consideratione praenariat: Primò, an liceat. Deinde an deceat. Postremò an expediat. Nam etsi constet in Christiana Philosophia non decere nisi quod licet, non expedire nisi quod decet & licet, non continuo tamen omne quod licet, decere aut expedire consequens erit.*

1. 1. 10. 3. Tertia Doctrina petenda est ex ratione uiuendi S. P. N. Ignatij, qui, ut Maffeijs scribit, in consilio capiendis, & rebus gerendis, cum Deum semper accurata supplicatione consulere, tum uero non pietatis gustum, sed rationis ductum principè sequebatur, ut non rationem spiritus dulcedo praeferret, sed dulcedinem ratio. Hoc enim aiebat, vno maxime belluis homines antecellere, quòd hi ratione utantur, illa nequaquam.

1. 6. 11. Et, ut scribit Orlandinus: *In suscipiendis Diuini seruitij causis circumspectionem requirebat maximam. Solebat dicere in Societate, hominum genera duo esse, vnum eorum, qui exierunt solum, alterum eorum qui simul inter extruendum destruerent. Primum genus sibi probari, & hos esse qui studio ac zelo videntur considerato, prouidentes ne quam damni causam non modo se sed ne spece quidem darent, neque iij offenderentur, qui si aduersarij fierent, possent nostrum in Diuino obsequio, & salutis publicae studio, impedire cursum, atque adeò quadam qua rectè alioqui fierent, omittenda censeras, non damni priuati formidine, sed operum respectu potiorum: quia se penumerò, dum parum cauerò quid attentatur, nec illud efficitur, & mora alijs multis obicitur.*

Septimò: Cum in hac Collectione inflammandus sit animus ad Deum perfectius colen-

dum & amandam, & ardentis erga Deum amoris effectus & signum sit, semper ad maiora & plura aspirare, per quae Diuina colatur & ametur quam maxime Maieestas; idèò nunc excitanda est pijs considerationibus huius Collectionis & accendenda voluntas, ut non tantum perfectè deinceps Deo seruias cum colendo & amando, quoad te ipsum, & alios ratione tui gradus & officij ad idem inducendo, verum, ut tam sit ampla & perfecta & feruens Deum colendi & amandi in te ratio, ut quodammodo compenses & suppleas obsequia Deo debita, quae multi impiè & tepidè viuentes omittunt, ut quadam ratione ex Dei sincerissimo amore & reuerentià, soluas Deo debita malè & tepidè viuendum, quae iij soluere non curant, quin potius noua contrahunt, malè & tepidè Deo seruendo, immò illum tot modis indignis quotidie offendendo. Talis enim eorum vita, est magnum incitamentum ad vitam à nobis sanctissimè traducendam, & ad consolandum Dei cor tot peccatis hominum impiorum & tepidorum (ut modo humano loquar) contristatum & afflictum.

Denique ad omnem perfectionis gradum assequendum, haec Collectio instituenda est. Nà, ut ait S. Chrysostomus, *Si uolueris Apostolorum virtutem assequi, nihil te prohibebit: sola enim voluntas, ac seruentissimus virtutum amor tibi sufficere.* Nunc autem est tempus, voluntatem magis ad feruentissimum virtutis amorem accendendi.

CAPVT VIGESIMVM PRIMVM.

Puncta Meditationum pro Octidua Collectione trorum, & proficientium, quatuor pro singulis diebus.

Notandum circa puncta Meditationum. Inter alia adiumenta conducentia ad bonum meditationum successum, vnum est, ne puncta in meditationibus consideranda sint fusa: siue legantur in aliquo libro, siue viva voce tradantur ab aliquo. Hoc monuit S. P. N. Ignatius in libri Exercitiorum initio, his verbis: *Ille qui modum & ordinem alteri tradit meditandi, siue contemplandi, fideliter narrare debet meditationis, seu contemplationis, historiam, percursis obiter duntaxat puncta illius precipuis, & adiecta solum breui declaratione: Et causam bonam huius moniti S. Pater statim subiunxit: *Ut is qui meditaturus est, discurrat postea, & ratiocinetur per seipsum. Ita enim fiet, ut dum aliquid innenerit quod elucidationem vel apprehensionem historia aliquantò maiorem prebeat, (siue ex discursu proprio, siue ex diuina mentis illustratione id contingat) gustum delectabiliorum, & vberiorum fructum percipiat, quàm si res ipsa ei ab altero diffusis narrata & declarata esset. Non enim abundantia scientia (quae puncta diffusè tractata pariunt) sed sensus & gustus**